

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวและแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงาน
กับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 3

นายบรรหาร ราชภณี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2529

ISBN 974 - 567 - 024 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012307

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL CHARACTERISTICS, WORK EXPECTANCY
MOTIVATION AND JOB SATISFACTION OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS
IN EDUCATIONAL REGION THREE

Mr. Banhan Rajamane

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

ISBN 974 - 567 - 024 - 3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวและแรงจูงใจเนื่องจาก
ความคาดหวังในงานกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

โดย

นายบรรหาร ราชเมธี

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุศลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวและแรงจูงใจเนื่องจาก
ความคาดหวังในงานกับความพึงพอใจในงานของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

ชื่อนิสิต นายบรรหาร ราชฉวี
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีรัชย์ คันทิเมธ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนตัวกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 ที่มีลักษณะส่วนตัวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในงานแตกต่างกัน
2. แรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูฝ่ายปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน 4 ขนาด โดยวิธีแบ่งเป็นพวกหรือชั้น หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของมอร์แกน และทำการสุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติการสอนโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบขรมมาจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 332 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบเติมคำลงในช่องว่าง แบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน ได้สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนนี้เท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีส่งและรับคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 332 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.96 การวิเคราะห์ใช้การหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เป็นสถิติที่ใช้อธิบายถึงระดับของความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. ระดับของแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับของความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่เป็นสาเหตุให้เบิกแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังอยู่ในระดับมาก 7 ประการคือ ได้ความภาคภูมิใจในตัวเอง ได้ความเป็นมิตรจากเพื่อนร่วมงาน ได้พัฒนาทักษะและความสามารถของตัวเอง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ได้รับความสำเร็จของงาน การยอมรับเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน ได้อิสระในการทำงาน อยู่ในระดับน้อย 4 ประการคือ ได้รับตำแหน่งงานที่มั่นคง ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา ได้ทำงานที่คิดว่าเกิน และได้เลื่อนเงินเดือน เป็นกรณีพิเศษ

4. ไม่พบว่ามีตัวแปรลักษณะส่วนตัวงานใดที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. องค์ประกอบทั้งสามประการของแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในงาน โดยองค์ประกอบในด้านความคาดหวังในโอกาสที่จะได้รับผลลัพธ์หรือผลตอบแทน มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุด

6. แรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relationships between Personal Characteristics, Work
Expectancy Motivation and Job Satisfaction of
Secondary School Teachers in Educational Region
Three

Name Mr. Banhan Rajamane

Thesis Adviser Assistant Professor Amerchai Tantimedh, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1986

Abstract

Purposes of the Study

1. To study the relationships between personal characteristics and job satisfaction of secondary school teachers in Educational Region Three.
2. To study the relationships between work expectancy motivation and job satisfaction of secondary school teachers in Educational Region Three.

Hypotheses

1. The job satisfaction of secondary school teachers in Educational Region Three which different in personal characteristic are significantly different.
2. The work expectancy motivation correlates positively to job satisfaction of secondary school teachers in Educational Region Three.

Procedures

The samples of this study were drawn at random from teachers in secondary schools, stratified sampling from four school sizes

in Educational Region Three. The sample size was 332. Questionnaires were administered and 302 (90.96 %) were returned.

The instrument used in this research was a questionnaire consisting of a check list, fill in the blank and rating scale. The second part of questionnaire was constructed based on the Expectancy Motivation Theory of Hackman, Lawler III and Porter. Using the analysis of variance to determine the reliability, the coefficient of this part was .91 .

Data were analyzed and presented in terms of percentages, mean, standard deviation, one - way analysis of variance and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

Findings

1. The level of work expectancy motivation of secondary school teachers in Educational Region Three was found to be at average level.
2. The level of job satisfaction of secondary school teachers in Educational Region Three was found to be at average level.
3. The level of work expectancy motivation was found to be high on the following seven outcomes; (1) feeling better about himself as a person, (2) friendliness of co - workers, (3) opportunity to develop skills and abilities, (4) chances to learn new thing, (5) chances to accomplish something worthwhile, (6) respect from co - workers, (7) freedom on the job, and the four outcomes; (1) job security, (2) praise from supervisor, (3) chances to get a better job, (4) salary increase, were found to be low.
4. No document supports that the variable of personal characteristics correlated to job satisfaction of secondary school teachers in this study ($p > .05$) .

5. Each of the three concepts of work expectancy motivation correlated positively to job satisfaction of secondary school teachers. The correlation coefficient was highest to performance - outcome expectancy.

6. The work expectancy motivation correlated positively to job satisfaction of secondary school teachers, but the coefficient was found to be low.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จไ้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย คันทิกเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อ
บกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์
บุญจิกราคุลย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีรนิภา คุปรัตน์ ที่ได้กรุณาแนะนำ
กรอบของการวิจัยในเบื้องต้น รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสุข ที่ได้ให้
คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย และ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล ซึ่งให้ข้อคิดเห็น
ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต
การศึกษา 3 ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และร่วมมือ
เป็นอย่างดีในการทอบแบบสอบถาม

บรรหาร ราชมณี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ร
รายการแผนภาพประกอบ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
วิธีดำเนินการวิจัย	9
การเสนอผลการวิจัย	10
2 ข้อเขียน ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของการรู้งใจ	11
ทฤษฎีการรู้งใจ	15
ทฤษฎีความคาดหวัง	27
ความหมายของความพึงพอใจงาน	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน	35
ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและความพึงพอใจในงาน ...	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	98
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	98
สมมติฐานของการวิจัย	98
วิธีดำเนินการวิจัย	98
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผลการวิจัย	102
ขอเสนอแนะของการวิจัย	111
ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต	112
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	120
ประวัติผู้เขียน	137

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนแต่ละขนาดในเขตการศึกษา 3 จำนวน เป็นรายจังหวัด	56
2 จำนวนโรงเรียนแต่ละขนาดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและจำนวนครู ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	57
3 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนครูทั้งหมดและ จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	58
4 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามเพศ	71
5 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามอายุ	71
6 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามอายุราชการ	72
7 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามระดับการศึกษา	72
8 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามระดับชั้นที่ทำการสอน	73
9 ลักษณะส่วนตัวของประชากรแบบตามการมีงานสอนพิเศษหรือ งานพิเศษอื่น	74
10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคาดหวัง ในโอกาสที่จะได้รับผลลัพธ์หรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติงาน	75
11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสำคัญของ ผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่จะได้รับจากการปฏิบัติงาน	78
12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคาดหวัง เกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่สามารถทำให้งานสำเร็จ	81
13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแรงจูงใจ เนื่องจากความคาดหวังในงาน	83

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจ ในงานเป็นรายขอ	86
15	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เพศชายและเพศหญิง	90
16	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูที่มีอายุแตกต่างกัน 3 กลุ่ม	91
17	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูที่มีอายุราชการแตกต่างกัน 4 กลุ่ม	92
18	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน 3 กลุ่ม	93
19	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูที่สอนในระดับชั้นที่แตกต่างกัน 2 กลุ่ม	94
20	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจ ในงานของครูที่มีงานสอนพิเศษหรืองานพิเศษอื่นกับครูที่ไม่มีงานสอน พิเศษหรืองานพิเศษอื่น	95
21	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของแรงจูงใจเนื่องจาก ความคาดหวังในงานกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา	96
22	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวัง ในงานกับความพึงพอใจในงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา	97

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงลำดับขั้นของความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์	18
2	เปรียบเทียบลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ทฤษฎี ERG ทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮอริสเบอร์กและ ทฤษฎีแรงจูงใจไผ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์	26
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของทฤษฎีความ คาดหวัง	31
4	แสดงข้อกำหนดของความพึงพอใจในงานตามทัศนะของ ฮอว์เธอร์	40
5	แสดงกระบวนการจูงใจตามทัศนะของทิมสัน อิวานเชวิก และคอนเนลลี	42
6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ผลการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจในงาน	44